

30.9.2022

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan riskienhallinnan jaoston kokous

Aika	30.9.2022 klo 12:00-13:30
Paikka	Teams
Osallistujat	valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) erityisasiantuntija Antti En, valtioneuvoston kanslia johdon asiantuntija Maija Säkjärvi, oikeusministeriö suunnittelija Sanna Virtaniemi, sisäministeriö (Kari Santalahden sijaisena) erityisasiantuntija Elina Saarimaa, puolustusministeriö erityisasiantuntija Tuija Laukkanen, maa- ja metsätalousministeriö neuvotteleva virkamies Katariina Kilpeläinen, liikenne- ja viestintäministeriö (Veera Kojon sijaisena) johtava asiantuntija Ville Autero, työ- ja elinkeinoministeriö finanssisihteerä Marianne Koivunen, sosiaali- ja terveysministeriö rakennusneuvos Timo Tähtinen, ympäristöministeriö finanssineuvos Sami Napari, valtiovarainministeriö assistentti Taru Mäkelä, valtiovarainministeriö (sihteeri)
Kutsuttu asiantuntija	johtava asiantuntija Ossi Piironen, valtioneuvoston kanslia erityisasiantuntija Terhi Säskilahti, valtiovarain controller –toiminto
Poissa	turvallisuuspäällikkö Kari Santalahti, sisäministeriö hallitusneuvos Veera Kajo, liikenne- ja viestintäministeriö talousjohtaja Risto Hakoila, ulkoministeriö
12:00 – 12:05	Kokouksen avaus, asialistan ja edellisen kokouksen 20.5.2022 pöytäkirjan hyväksyminen Puheenjohtaja toivotti osallistujat tervetulleiksi ja avasi kokouksen. Asialista ja pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan.
12:05 – 12:30	Valtioneuvoston ennakointityön esittely Alustus Ossi Piironen, VNK Puheenjohtaja kertoi, että hän ja Terhi Säskilahti ovat ennen kesää aloittaneet yhteydenpidon VNK:n ennakoinnista vastaavien henkilöiden kanssa. Tapaamisissa löytyi yhteisiä tavoitteita ja tunnistettiin yhteistyön ja koordinaation tarve ennakoinnin ja riskienhallinnan välillä. Ossi Piironen valtioneuvoston kansliasta esitteli valtioneuvoston ennakointityötä.

Valmistelussa on toimintaympäristöseurannan kehittäminen. Ennakointi ei ole ennustamista eikä sen avulla pyritä kertomaan mitä tulevaisuudessa tapahtuu. Siinä avataan mahdollisia vaihtoehtoja, joita tulevaisuudessa voisi tapahtua.

Ossi Piironen esitteli prosessit, jotka liittyvät valtioneuvostotasoiseen ennakointityöhön. Prosesseja ovat tulevaisuusselonteko, ministeriöiden yhteinen ja jatkuva ennakointi, toimintaympäristöanalyysi, tulevaisuusksatukset ja mahdollisuudet Suomelle, joka tarkoittaa kansliapäälliköiden kiteytettyä viestiä tulevalle hallitukselle. Tämä ajoittuu ensi keväälle. Piironen kertoi, että toimintaympäristöanalyysistä on tarkoitus saada jatkuva funktio. Tulevaisuusksaus sekä tulevaisuusselonteko julkaistiin molemmat tänä syksynä. Tulevaisuusksaus on virkamiesten valmisteleva.

Ennakoinnin ja tulevaisuustyön verkostoista tärkein on ministeriöiden ennakointiverkosto. Muita verkostoja ovat neuvonantoelin ennakointiluotsi, kansallinen ennakointiverkosto, EU-ennakointiverkosto ja KV-ennakointiyhteistyö. EU:ssa on panostettu viime vuosina ennakointiin paljon. Komissiolla ja parlamentilla on omat ennakoinnista vastaavat yksikkönsä.

Jatkuva ja ennakoiva toimintaympäristön seuranta on kehityskohde. Ennakointityön tulisi olla jatkuvaa ja toimintaympäristöä pitäisi analysoida. Seurannan pitäisi kiinnittyä päätöksenteon prosesseihin valtioneuvostossa. Tarkoituksena on tuottaa jaettava ymmärrystä nykyisestä sekä tulevasta toimintaympäristöstä. Seuranta voi olla monenlaista ja on päädytty siihen, että kysyntää olisi laaja-alaiselle ja kokonaisvaltaiselle seurannalle, 360-seurannalle. Teemat ja seurannan mahdollisia kohteita ovat mm. seuraavat muutostekijät: poliittiset, ekologiset, taloudelliset, teknologiset ja yhteiskunnalliset. Näiden riippuvuustekijöitä on tunnistettu ja niiden pohjalta on muodostettu skenaarioita. Myös näitä halutaan seurata riskienhallinnan näkökulmasta.

VN:n yhteistä seurantamenetelmää ei ole vielä olemassa. Tavoitteena on, että vuoden päästä se joko on tai sitä ollaan käynnistämässä. Ensimmäisellä sen viitekehys ja toteuttamistapa. Sen jälkeen olisi vuorossa seurantavaihe. Seuranta yksistään ei riitä, vaan tuotetusta tiedosta pitää tehdä analyyskejä, raportteja ja tiivistelmiä ja miettiä, mihin tietoa hyödynnetään.

Seurannan viitekehysten yksityiskohdat ovat vielä auki. Niitä pohditaan yhdessä ennakointiryhmän kanssa. Erilaisia synergiaetuja ollaan tunnistettu mm. riskienhallinnan toiminnan kanssa. Toimintaympäristön seuranta olisi tarkoitus tehdä siihen tarkoitukseen suunnitellulla digitaalisella alustalla, jotta prosessin kaikki vaiheet olisivat järkevämmiin toteutettavissa. Markkinoilla on useita tähän tarkoitukseen suunniteltuja tuotteita. SM pilotoi yhtä digitaalista alustaa syksystä 2022 alkaen. Siihen on saatavilla myös jonkinlainen riskienhallinnan komponentti.

Käytiin keskustelua Ossin esityksestä sekä ennakoinnin ja riskienhallinnan yhteen kytkeämisestä.

- 12:30 – 12:45 Jaoston työsuunnitelman seuranta, Esko Mustonen
- Puheenjohtaja esitteli jaoston toimintasuunnitelmaa ja mitä on tehty sen toteuttamiseksi. Suunnitelma on tarkoitus laittaa Tiimeriin, jossa asiakirjaa voi täydentää.
- Riskienhallinnan käsikirja –työ on käynnistetty ja sen lisäksi on käyty erilaisia keskusteluja liittyen riskienhallinnan suhteeseen aiemmin tunnistettuihin ydinprosesseihin.
- Esille nostettiin juoksutusjärjestys: mikä on vaikuttavuuden näkökulmasta kannattavin ensimmäinen askel. Puheenjohtaja sanoi, että aikataulut riippuvat myös muistakin tekijöistä kuin jaostosta.
- 12:45 – 13:05 Riskienhallinnan käsikirjatyö, Terhi Sääskilahti
- Terhi Sääskilahti kertoi riskienhallinnan käsikirjan valmistelusta. Käsikirjan tarkoituksena on tukea organisaatioiden johtoa kokonaisvaltaisen ja vaikuttavan riskienhallinnan järjestämisessä, helpottaa riskienhallinnan käytäntöjen organisointia ja toimeenpanoa sekä auttaa riskienhallintaan liittyvässä viestinnässä. Aikaa kirjoittamiseen on tammikuuhun 2023 asti ja käsikirja on tarkoitus laittaa lausunnoille.
- Terhi esitteli sisällysluettelo, versio löytyy jaoston Tiimeri-työtilasta. Sisällysluetteloon on lähdetty hakemaan sekä riskienhallinnan yleistä viitekehystä, että sen soveltamista valtioneuvoston yhteisissä prosesseissa. On pohdittava, millä tasolla voidaan liikkua. Sisällysluettelo noudattaa perinteistä kaavaa, standardeja ja Orange Bookia. Liitteet tulevat vielä lisääntymään. Jaostolaisia pyydetään kommentoimaan ja muokkaamaan luonnosta vapaasti. Jaostolaiset ovat myös tervetulleita mukaan kirjoitustyöhön.
- Käytiin keskustelua luonnoksesta ja sen työstämiseen liittyvistä työtavoista. Kommenttien pohjalta työstetään seuraavaa versiota.
- 13:10 – 13:20 Terminologinen sanastotyö: valtion taloudelliset riskit, Terhi Sääskilahti
- Terminologinen sanastotyö on alkanut. Kevään ja kesän aikana on tehty valmistelevia toimia, kuten projektisuunnitelma, alustava käsittekarttoitus sekä yhteydenottoja keskeisiin sidosryhmiin. Syksyn aikana on lisäksi kilpailutettu ulkopuolinen terminologisen asiantuntijapalvelun tarjoaja. Seuraava vaihe on työryhmän nimeäminen ja asettaminen. Terhi kertoi projektin taustasta ja tavoitteista sekä konkreettisista tuotoksista.
- Sanastotyön on tarkoitus olla valmis toukokuun loppuun mennessä. Sanastoon tulee arviolta 70-80 termiä.
- 13:20 – 13:30 Muut asiat

Elina Saarimaa kertoi, että PLM:n jäsen tulee vaihtumaan. Rekrytointi on vielä kesken.

Puheenjohtaja kertoi, että OECD:n aloitteesta on käyty keskustelua siitä, voisivatko he tukea jollain tavalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä sekä arvioimista ja niihin liittyvien politiikkatoimien kehittämisessä. Ajatuksena on, että käytettäisiin EU:n teknisen tuen välinettä hankkeen rahoittamiseen. Aikataulu on kiireinen; hakemuksen pitäisi olla 3 viikon kuluttua valmiina.

13:30

Seuraava kokous (17.11), kokouksen päättäminen

Seuraava kokous pidetään 17.11. läsnäkokouksena. Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 13.31.

Jakelu

Riskienhallinnan jaoston jäsenet